

آشنایی با حقوق محیط زیست

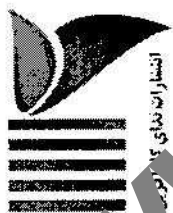
www.ketab.ir

نویسنده :

مریم احمدی

سرشناسه	:	احمدی، مریم، ۱۳۵۲ -
عنوان قراردادی	:	ایران. قوانین و احکام
عنوان و نام پدیدآور	:	آشنایی با حقوق محیط زیست / نویسنده مریم احمدی.
مشخصات نشر	:	تهران: ندای کارآفرین، ۱۳۹۳.
مشخصات ظاهری	:	۹۶ ص.
شابک	:	۹۷۸-۶۰۰-۷۰۹۵-۶۰-۷
وضعیت فهرست نویسی	:	فیا
موضوع	:	حقوق محیط زیست — ایران
موضوع	:	منابع طبیعی — قوانین و مقررات — ایران
موضوع	:	جنگل و جنگل داری — قوانین و مقررات — ایران
رده ادبی کتبی	:	۱۳۹۳ آ ۳ الف / KMH۳۱۲۷
رده بندی دیویی	:	۳۴۴/۵۵۰-۳۶
شماره کتابشناسی ملی	:	۳۵۱۲۹۰۹

نام کتاب	:	آشنایی با حقوق محیط زیست
نویسنده	:	مریم احمدی
طراح جلد	:	آرش جهانی
تیراژ	:	۱۰۰۰
نوبت چاپ	:	اول ۱۳۹۳
قیمت	:	۶۰۰۰ تومان
شابک	:	۹۷۸-۶۰۰-۷۰۹۵-۶۰-۷

مرکز پخش: تهران، خیابان انقلاب، خیابان فخررازی، نبش کوچه انوشیروانی، پلاک ۲۹

تلفن تماس: ۶۶۴۰۲۷۲۲

WWW.NedayeKarafarin.ir

۷	مقدمه
۱۱	فصل اول: اصول حقوق محیط زیست
۱۳	حقوق
۱۴	حقوق محیط زیست
۱۵	دیدگاه حقوق محیط زیست
۱۷	اصول اساسی حقوق محیط زیست
۱۷	الف- اصول اصول زیست گرفته از قوانین موجود
۲۰	ب- اصول اصول زیست نسبت به توجه به محیط زیست
۲۲	شناخت حقوق محیط زیست و محتوای آن
۲۳	نتایج شناخت حقوق محیط زیست
۲۵	فصل دوم: قوانین و مقررات زیست محیطی و منابع طبیعی
۲۷	بخش اول- قوانین و مقررات مربوط به آلودگی
۲۷	الف- از قانون حفاظت و بهسازی محیط زیست
۲۹	ب- از قانون نحوه جلوگیری از آلودگی هوا
۳۴	ج- از آئین نامه جلوگیری از آلودگی آب
۳۵	د- از آئین نامه اجرایی نحوه جلوگیری از آلودگی صوتی
۳۶	ه- از قانون مجازات اسلامی - تعزیرات
۳۷	ز- از قانون مدیریت پسماندها
۳۹	بخش دوم- قوانین و مقررات جنگلها و مراتع
۳۹	الف : از قانون راجع به جنگلها
۴۲	ب- از لایحه قانونی جنگلها و مراتع کشور
۴۷	ج- از قانون حفاظت و بهره برداری از جنگلها و مراتع با اصلاحات بعدی

۵۴ د- از قانون حفظ و حمایت از منابع طبیعی و ذخایر جنگلی کشور

۵۶ ه- از قانون مجازات اسلامی - تعزیرات

بخش سوم- قوانین و مقررات حیات وحش و پارکها و مناطق تحت مدیریت

۵۹ سازمان

۵۹ الف- از قانون شکار و صید

۶۴ ب- از قانون حفاظت و بهسازی محیط زیست

۶۵ ج- از قانون مجازات اسلامی - تعزیرات

۶۷ د- از آیین نامه اجرایی قانون حفاظت و بهسازی محیط زیست

۶۸ ه- از آیین نامه اجرایی قانون شکار و صید

۶۹ بخش چهارم- قوانین و مقررات آبریزان و شیلات

۶۹ الف- از قانون حفاظت و بهره برداری از منابع آبرزی جمهوری اسلامی ایران

ب- از آیین نامه اجرایی قانون حفاظت و بهره برداری از منابع آبرزی جمهوری اسلامی

۷۳ ایران

۷۵ فصل سوم: سازمانها و نهادهای مرتبط با حقن محیط زیست

۷۷ الف- سازمان حفاظت محیط زیست

۸۳ ب- سازمان جنگلها و مراتع

۸۶ ج- سازمان شیلات ایران

۹۲ منابع و مآخذ

مقدمه

زمینی که حیات در آن جاری است، سیاره کوچکی می‌باشد که زیستگاه همه انسانها است. کره‌ای است که از لحاظ طبیعی، یکپارچه است، مرز و قلمرو سیاسی نمی‌شناسد و همانند پیکری است که آسیب یکی از اعضای آن، بی شک آسیب کل را می‌کشد، ابر به دنبال خواهد داشت و افسوس و صد افسوس که اکنون که مقارن با قرن می‌باشد، بی‌تردید می‌توان گفت که دیگر عضو سالمی برای این پیکر رنجور باقی نمانده است و در آینده‌ای نه چندان دور باید شاهد تباهی همیشگی آن بود. اما به عنوان مثال، منشأ تباهی محیط زیست، صنعت یا شهر نشینی نیست بلکه سود جویی برای امارت حرص سیری ناپذیر آدم صنعتی است که گویی تیشه برداشته و به ریشه این کره شاکلی می‌زند و روز به روز ریشه آن را سست تر و ضعیف‌تر می‌کند. بقاء و همزیستی با طبیعت به شناخت راستین طبیعت و محیط پیرامون او و احترام گذاشتن و اجتناب از کردن از قوانین حاکم به طبیعت است، بی شک اگر این قوانین رعایت نشود، کره همیشه پاک و سرسبز و با طراوت خواهد ماند و این شادابی و طراوت بر زندگی تمام موجودات سایه افکنده و در مجموع می‌توان گفت که به زمینی مبدل خواهد شد که تمام موجودات آن، سلامت و نشاط و طراوت خود را مدیون محیط سالم زندگی خویش می‌باشند.

لازمه اینکه بتوان هرچه بهتر محیط و طبیعت خود را سالم نگاه داشت و حفظ و بقای آن کوشید این است که سعی در شناخت کاملی از پیرامون خود داشته تا با یک دید باز و از روی منطق قوانینی را وضع نمود تا با بکارگیری آنها بتوان حداکثر استفاده بهینه را از طبیعت کرده، بدون آنکه موجبات تخریب آن فراهم آورده شود.

قوانین و مقررات زیست محیطی باید به صورت مستمر مورد تجدید نظر و اصلاح قرار گیرند چرا که با توجه به تحولات و دگرگونی‌هایی که در اشکال جدید آلودگیها از سوی صنایع و کارخانجات و رشد روز افزون جمعیت ایجاد گردیده است، ایجاب می‌نماید که تغییراتی نیز در زمینه بکارگیری انواع مجازاتهای موثر در روزه‌های مختلف جرائم و مجرمین به وجود آید و در تدوین قوانین و مقررات مربوط به محیط زیست، مورد لحاظ مقنن قرار گیرد. البته میزان جرائم نقدی که برای تخلفات زیست محیطی در نظر گرفته شده بسیار کم و ناچیز است. مثلاً جریمه‌ای که در قبال قطع هر درخت در نظر گرفته شده در برابر سودی که شخص متخلف از محیط زیست می‌دهد که درخت را قطع و در ازای آن جریمه را پرداخت کرده ولی در عوض به کلاهی از قطع آن درخت و بکارگیری آن در مصارف مختلف برای کسب سود بیشتر دست خواهد آورد.

گرچه تدوین و تصویب قوانین و مقررات زیست محیطی مهمترین بخش در توسعه حقوق محیط زیست است ولی صدور رای با بررسی مجموع اصول و قوانین و مقررات و تفسیر آنها توسط دادرس با توجه به موازات و ضرورت‌های عینی جامعه از مواردی است که قاضی باید به تناسب جرم؛ میزان خسارتی داشته باشد چرا که تبعات و اثرات صدور آراء می‌تواند در پیشگیری از جرم زیست محیطی تاثیر فراوانی داشته باشد و در توسعه حقوق محیط زیست نقش بسزایی اعمال نماید.

قانون به عنوان مهمترین منبع حقوق ابزار کار قاضی برای احقاق حق از باطل می‌باشد. شاید بی ربط نباشد که بگوییم عدم وجود قانون در یک موضوع بهتر از قانون غیر مناسب و متروکه است با نگاهی به قوانین مربوط به محیط زیست و منابع طبیعی مشاهده می‌کنیم که نزدیک ۵۰ عنوان مجرمانه بر مبنای عنصر قانونی وجود دارد که هم اکنون مورد استناد محاکم محترم قرار می‌گیرد، که

برخی از آنها به لحاظ گذشت زمان و متناسب نبودن از حیث نوع و میزان مجازات خود می‌تواند عامل تشویق برای ارتکاب جرم باشد و تبعات آن در صدور آراء دادگاه‌ها نیز منعکس شود و آنچنانکه صدور یک رای می‌تواند تاثیر بسیاری در پیشگیری از جرائم و تخلفات بعدی داشته باشد را ندارد. البته از عبارت اصل ۱۶۷ قانون اساسی به خوبی برمی‌آید که در حقوق ایران در مرحله نخست رای دادگاه با امتثال به متن و روح قانون باشد، ولی دادرس نیز تنها در بند الفاظ گرفتار نیست. حق دارد و به خوبی می‌تواند راه حلهایی عادلانه متناسب با نیازهای جامعه بیابد.

دادرس می‌تواند به مظهر عدالتخواهی و متدن جامعه، پای از دایره ذهنیات بیرون نهد و به نیازهای ضرورت‌های عینی توجه کند، پس دشواری در این است که چگونه باید انحراف را در رعایت عدالت را با هم جمع کرد؟ باید در جستجوی راهی بود که با احترام دادرس به قوانین نکاهد و مانع از پیشرفت حقوق و رعایت عدالت نیز نشود. پس رسیدن به این منظور بهترین راه حلها این است که متن هیچ قانونی بدون توجه به سایر قوانین و مقررات تفسیر نشود و روح قانون از مجموع همه اصول استنباط گردد. همه تمام قوانینی که تاکنون به تصویب رسیده توجه و از ترکیب همه آنها محور قاعده متغیر را به دست آورد.

بنابراین برخورد قضائی به ویژه اعمال مجازات، مهمترین و مؤثرترین سیاست اجرا برای حفظ و صیانت هنجارها و قواعد موضوعه می‌باشد و در واقع صدور آراء متناسب با جرم و تخلف می‌تواند در پیشگیری از تکرار جرائم و تخلفات زیست محیطی و همچنین توسعه حقوق محیط زیست نقش و تاثیر بسزایی داشته باشد.